

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΤΗΛΕ-ΗΜΕΡΙΔΑ

3ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ/ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ-ΔΙΚΤΥΟ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

«ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ-ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

ΤΡΙΤΗ 24/11/2020, ΩΡΕΣ 17.30-20.30

ΘΕΜΑ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ:

*«Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Κ.ΑΛ.Ο.)-
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ Κ.ΑΛ.Ο. ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ».*

Δρ Μπρίνια Βασιλική, Τμήμα Πληροφορικής, Οικονομικό
Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διδάσκουσα και Επιστημονική υπεύθυνη
Προγράμματος Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, Ακαδημαϊκή
Υπεύθυνη του Ειδικού Προγράμματος «Παιδαγωγική και Διδακτική
Επάρκεια» της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Ε.Α.Π.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

-Τι διαφορετικό μπορεί να φέρει η Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.) μέσα στο σχολείο;

-Πως θα μπορούσε να εισαχθεί σε ευρεία κλίμακα στα σχολεία της Β/θμιας εκπαίδευσης;

-Τι είδους ανθρωπότητα θέλουμε να διαμορφώσουμε μέσα από το σχολείο;

-Τι είδους παιδεία θέλουμε;

-Τι κοινωνία τελικά θέλουμε;

Μια εξέταση της Κ.ΑΛ.Ο. ως οδού μετασχηματιστικής και συστημικής αλλαγής της κουλτούρας της κοινωνίας

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η Κ.ΑΛ.Ο.;

Σύμφωνα με το RIPESS, το παγκόσμιο δίκτυο που δεσμεύεται για την προώθηση της ΚΑΛΟ:

«Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία είναι ένα κίνημα που επιδιώκει να αλλάξει ολόκληρο το κοινωνικό και οικονομικό σύστημα και προτείνει ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης που υποστηρίζει τις αρχές της Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Η Κ.ΑΛ.Ο είναι μια σχέση αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης που συνδέει τα ατομικά συμφέροντα με τα συλλογικά».

Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.) αποτελεί ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας που δίνει έμφαση στον κοινωνικό αντίκτυπο, την καλλιέργεια της κοινωνικής αλληλεγγύης και την προώθηση των δημοκρατικών αρχών διαχείρισης.

Έτσι εκτός από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα υπάρχει και ένας τρίτος τομέας της οικονομίας που παράγει αγαθά και υπηρεσίες, αυτός της Κ.ΑΛ.Ο.

Ο τομέας αυτός διαφοροποιείται από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό λόγω δύο βασικών του χαρακτηριστικών:

- α. οι δραστηριότητες που αναπτύσσει δίνουν προτεραιότητα στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών κι όχι στην επεκτατική κερδοφορία και***
- β. οι δραστηριότητες αυτές αναπτύσσονται με συλλογικές και δημοκρατικές διαδικασίες συμμετοχής και λήψης αποφάσεων.***

Ως «**Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία**» ορίζεται το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Οι δραστηριότητες αυτές αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η **επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.**

ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ Κ.ΑΛ.Ο.

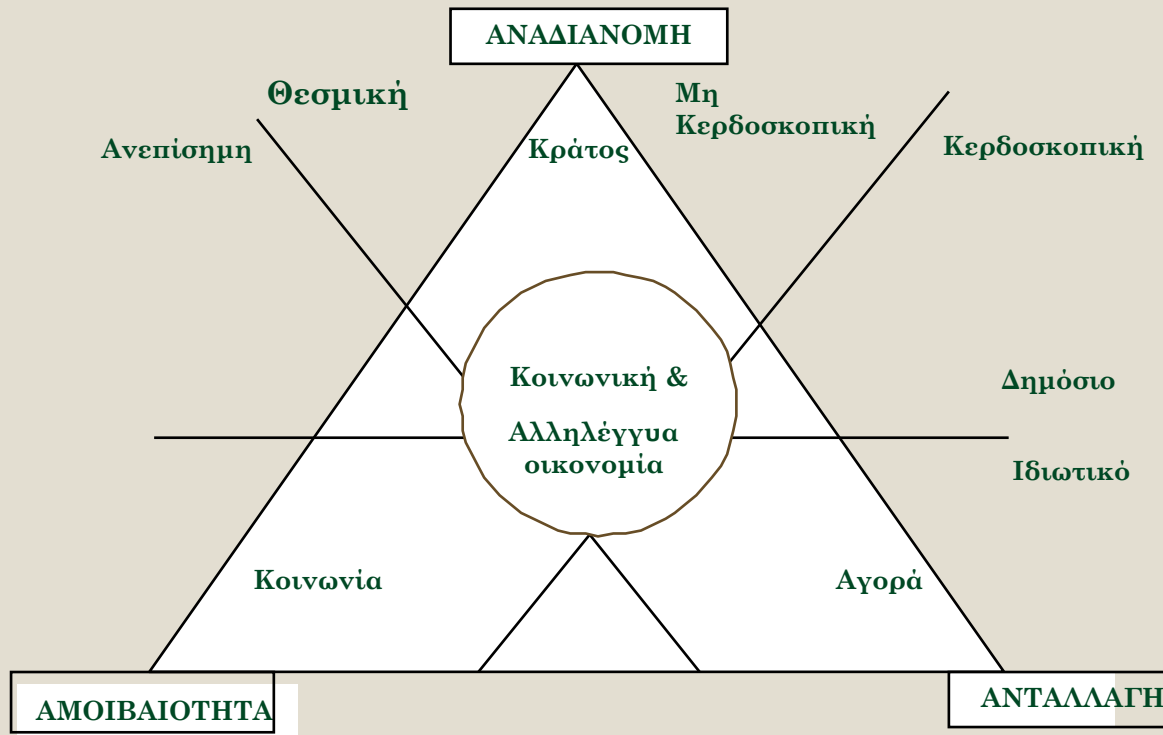
- Η Κ.ΑΛ.Ο. βασίζεται σε αξίες και αρχές που στηρίζονται στην αλληλεγγύη οι οποίες καθοδηγούν τη συλλογική δράση.
- Οι αρχές της Κ.ΑΛ.Ο. αποτελούν το έδαφος:
 - για να υποστηρίξει την αναγνώριση των άλλων ως θεμέλιο της ανθρώπινης δράσης και της συλλογικής της διάστασης,
 - της ανάγκης για βιώσιμη ανάπτυξη, της φροντίδας της φύσης και των οικοσυστημάτων της, καθώς και
 - της πηγής για την ανακαίνιση της πολιτικής, της οικονομίας και της κοινωνίας
- Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, περιλαμβάνει αμοιβαίας φύσης δραστηριότητες μέσα από θεσμικές ή ανεπίσημες συλλογικές δράσεις που δημιουργούνται για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του πλανήτη, για την βιώσιμη ανάπτυξη καθώς και τα κινήματα των πολιτών που στοχεύουν στον εκδημοκρατισμό και τον μετασχηματισμό της οικονομίας.

Πηγή:

CHARTER OF RIPESS, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της RIPESS στο Μοντεβιδέο, 20 Οκτωβρίου 2008

Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία: Στόχοι

Στην Ελλάδα, ο πρώτος νόμος για την Κοινωνική Οικονομία θεσπίσθηκε το 2011 (ν. 4019/2011) και παρέιχε το πρώτο θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων. Εν συνεχεία το 2016, θεσπίσθηκε ο νόμος 4430/2016 (ΦΕΚ Α΄205) που αποτελεί τον πρώτο νόμο που επιχειρεί να ρυθμίσει οριζόντια τη λειτουργία των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στη χώρα.

Κ.Α.Λ.Ο. ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

Είναι ζητούμενο:

Στο σύγχρονο σχολείο η εισαγωγή καινοτόμων προγραμμάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία, η διασύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την κοινωνία, τα προβλήματά της και τις λύσεις τους καθώς και η εκπαίδευση για την αειφορία και

Οι αυριανοί πολίτες, να αναπτύξουν την επαγγελματική τους δραστηριότητα με πιο κριτική ματιά στο υπάρχον οικονομικό σύστημα.

ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Κ.ΑΛ.Ο.

Υπάρχουν στην Κ.ΑΛ.Ο. τρεις διαστάσεις της βιωσιμότητας: οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική.

Στην ΚΑΛΟ, ο στόχος της οικονομικής βιωσιμότητας δεν μπορεί να διαχωριστεί από τον στόχο της κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Ο στόχος της ΚΑΛΟ είναι να προωθήσει τους ανθρώπους προς την συλλογική δράση. Η οικονομία γίνεται έτσι ένα μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

ΑΡΑ:

Αλλάζει ο προσανατολισμός της οικονομίας και κατ' επέκταση της κοινωνίας:

Οι άνθρωποι δεν αποτελούν «εργαλεία» σε μια οικονομία που έχει ως προτεραιότητα το κέρδος λίγων.

Στην Κ.ΑΛ.Ο. οι προτεραιότητες της κοινωνίας στρέφονται από:

-το κέρδος-πλανήτης-άνθρωποι στο

-άνθρωποι-πλανήτης-όφελος

Η εισαγωγή της Κ.Α.Λ.Ο. στο σχολείο αποσκοπεί στο να μεταδώσει στους μαθητές/τριες μια «άλλου τύπου επιχειρηματικότητα», η οποία στηρίζεται στις αρχές της συνεργασίας, του κοινωνικού αντίκτυπου και του σεβασμού στο περιβάλλον.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να συζητήσουν με τους μαθητές και να σχεδιάσουν στη συνέχεια το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την εισαγωγή της Κ.Α.Λ.Ο. στο σχολείο έχοντας υπόψη τους τις ακόλουθες αρχές:

- - το μάθημα θα πρέπει να επικεντρώνεται στους μαθητές και στις ανάγκες τους
- - οι μαθητές πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους εκμάθηση στο πλαίσιο κάθε ενότητας
- - η μάθηση πρέπει να συνδέεται με μεμονωμένες δράσεις και σχέδια
- - πρέπει να υπάρχει μια σχέση και ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πρακτικής.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ Κ.Α.Λ.Ο. ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Οι ενεργές εκπαιδευτικές μεθοδολογίες συνεπάγονται συμμετοχή των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Παραδείγματα:
- - ομαδική εργασία / ασκήσεις
- - ομαδικές συζητήσεις / ανταλλαγή ιδεών / επίλυση προβλημάτων
- - ανάλυση πρακτικών παραδειγμάτων / ιστοριών / μελετών περιπτώσεων
- - παρουσιάσεις από επισκέπτες / καλεσμένους
- - υπαίθριες επισκέψεις στο πεδίο.

Οι ενεργές μεθοδολογίες είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση:

- - ισχυρής αλληλεπίδρασης / συμμετοχής στην ομάδα
- - αποτελεσματικών δεσμών μεταξύ θεωρίας / πρακτικής και εννοιών / παραδειγμάτων πραγματικής ζωής
- - κατανόηση των περιεχομένων από τους μαθητές
- - κίνητρο των μαθητών.

Κ.ΑΛ.Ο. ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ:ΚΑΠΟΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η γενική φιλοσοφία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος Κ.ΑΛ.Ο. είναι η εξής:

- Οι μαθητές/τριες συζητούν και αποτυπώνουν με την βοήθεια του εκπαιδευτικού τις βασικές αξίες της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.),
- Επιλέγουν μια “επιχειρηματική” δραστηριότητα –π.χ. παραγωγή ενός τοπικού προϊόντος,
- Με την βοήθεια ενός μέντορα παράγουν συνεργατικά το προϊόν,
- Συζητούν για την προώθησή του στην τοπική κοινωνία,
- Πραγματοποιείται μια έκθεση ανοικτή προς την τοπική κοινωνία όπου οι μαθητές “πωλούν” το προϊόν και
- Τέλος αποφασίζουν από κοινού για την αξιοποίηση του “κέρδους” τους το οποίο επανεπενδύουν για το συλλογικό όφελος.

Κ.ΑΛ.Ο. ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.) μέσα στο σχολείο μπορεί να δημιουργήσει μια κουλτούρα συνεργασίας και αλληλεγγύης δίνοντας τις απαραίτητες γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες ώστε οι μαθητές/τριες να δημιουργήσουν βιώσιμες λύσεις για κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα της τοπικής κοινότητας, βασισμένες στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον του με στόχο τον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας και τον μετασχηματισμό της οικονομίας.

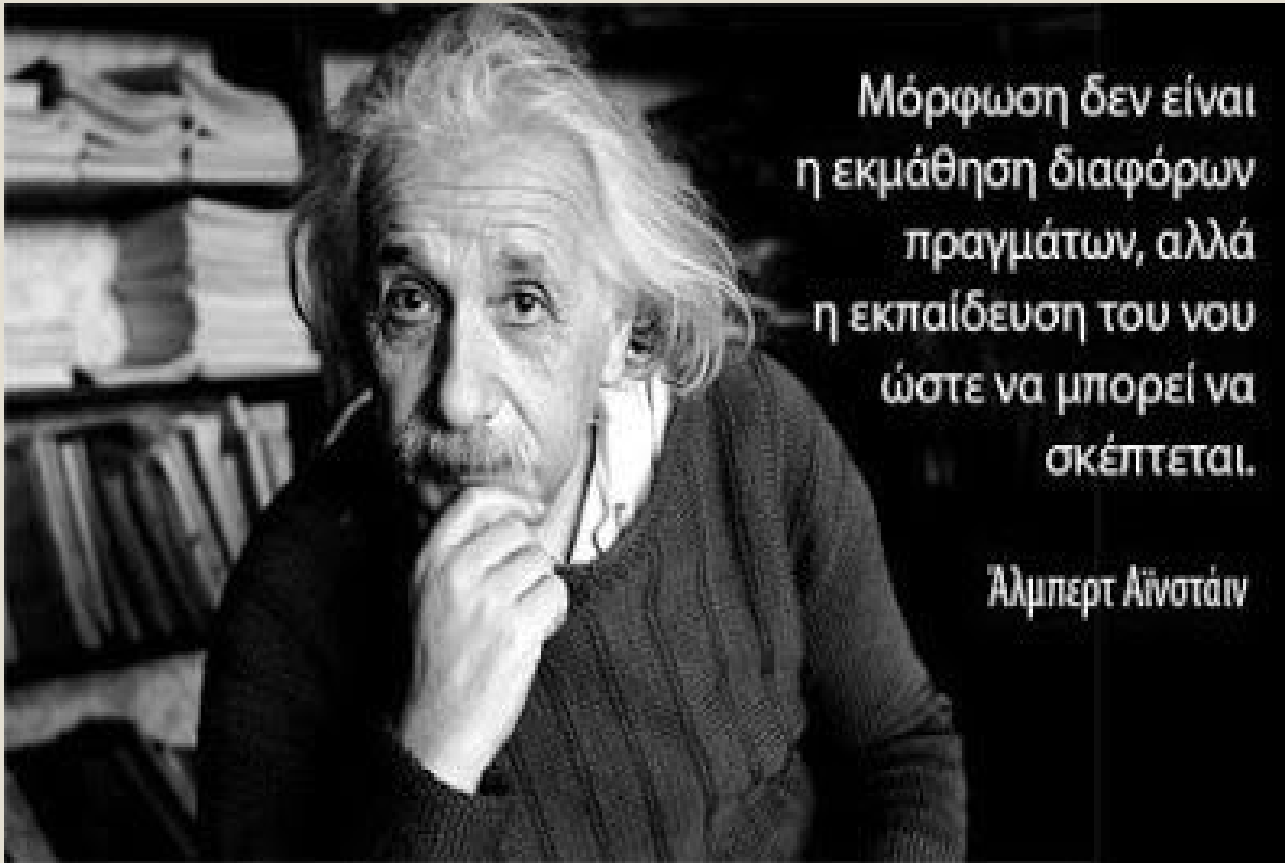
ΓΝΩΣΗ

ΔΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚ
ΟΤΗΤΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ-
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Μόρφωση δεν είναι
η εκμάθηση διαφόρων
πραγμάτων, αλλά
η εκπαίδευση του νου
ώστε να μπορεί να
σκέπτεται.

Άλμπερτ Αϊνστάιν

ΣΥΖΗΤΗΣΗ: ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΕΙ Η Κ.Α.Λ.Ο. ΚΑΙ Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ;

Επιλέξτε έναν από τους 17 Στόχους της
Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Developed in collaboration with TROLLBACK + COMPANY | TheGlobalGoals@trollback.com | +1.212.529.1010
For queries on usage, contact: djpcampaign@un.org | Non-official translation made by UNIC Brussels (September 2015)

Με ποιους τρόπους, ως εκπαιδευτικοί, μπορείτε να βοηθήσετε μέσα στο σχολείο στην επίτευξη αυτού του Στόχου μέσα από τις αξίες της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας;

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

**Δρ Μπρίνια Βασιλική, Τμήμα Πληροφορικής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Διδάσκουσα και Επιστημονική υπεύθυνη Προγράμματος
Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη του
Ειδικού Προγράμματος «Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια» της
Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Ε.Α.Π.**

vbrinia@aueb.gr

ΠΗΓΕΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (1)

Editors: Dr Vasiliki Brinia, Dr Paulo Davim, "Higher Education and Sustainability" Designing an Innovative Pedagogy for Sustainable Development in Higher Education, CRC Press - Taylor and Francis Group

Chapter 5: Entrepreneurship for sustainable development. Education in Social Entrepreneurship for Sustainable Development: A case study in teacher education at the University of Athens, Greece

Dr Yiannis Roussakis, Dr Vasiliki Brinia, Prof. Thalia Dragonas

- Αμίτσης Γ. και Μαρίνη Φ., *Θεσμοί και Πολιτικές Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα*, Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Αθήνα, 2015
- Ανακοίνωση της Επιτροπής από 6.10.2010 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 – Ένωση Καινοτομίας», COM (2010) 546 τελικό
- Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από 25.10.2011 με τίτλο «Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας», COM (2011) 682 τελικό
- Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας (Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης), *Ετήσια Έκθεση 2018*, Αθήνα, Αύγουστος 2018.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ (2)

- BEPA, *Empowering people, driving change: Social innovation in the European Union*, Brussels, May 2010
- Bornstein, D., *How to Change the World: Social Entrepreneurs and the Power of New Ideas*, Oxford University Press, USA, 2007
- Mulgan G., Tucker S., Ali R. and Sanders B., *Social Innovation – What it is, why it matters and how it can be accelerated* (Working Paper), Skoll Centre for Social Entrepreneurship - Oxford Said Business School, The Young Foundation, London, 2007
- Nicholls A. (ed), *Social entrepreneurship: New models of sustainable social change*, Oxford University Press, USA, 2006

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας (Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης)

<https://kalo.gov.gr>

- Social Enterprise United Kingdom (SEUK): η ένωση κοινωνικών επιχειρηματιών του Ηνωμένου Βασιλείου

www.socialenterprise.org.uk

- AVISE: ο εξειδικευμένος φορέας υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στη Γαλλία

www.avise.org

